

un risc în fața căruia alții dăduseră înapoi. Nici pericolul la care se găsea expus, nici îndepărtarea de familie și de anturajul său obișnuit, nici insecuritatea și inconfortul nu l-au sfătuit să renunțe la o glorie ce putea fi efemeră.

Pentru a-și ocupa tronul, noul domn, locotenent în armata prusacă, se văzu nevoit să străbată în secret Austria care se afla atunci în plin război cu Prusia : el făcu totuși această călătorie în condițiile știute. Debarcat pe pământul românesc, la Turnul-Severin, el se trezi în mijlocul unei lumi cu totul străine ; voiajul în calește și poștalioane pînă la București a fost un veritabil triumf desigur, dar l-a pus în contact cu așezări și mulțimi care erau departe de a oferi un aspect european : decorul care defila, deoparte și de alta a caleștii domnești, era pentru tînărul principe un prilej de uimire neîncetată ; și un subiect de cumplită dezamăgire. Infine, Domnitorul putu crede că, după truda călătoriei, va putea găsi în palatul său din București un locușor prielnic reculegerii de unde să-și orînduiască viața și țara. Dar, aici veni o nouă dezamăgire ; cortegiul străbătuse orașul dela barieră pînă în centrul capitalei, Domnitorul surîzînd și salutînd subțarșită, cînd Golescu își ținti deodată privirile înspre o zidire albă și comunică Domnitorului că erau pe punctul să ajungă la Palat.

— *Wo ist das Schloss?* — întrebă Principele cu o alarmă în voce urmărind privirea lui Golescu, și neconsimțind să creadă că mediocra clădire îi era destinată ca reședință.

Carol I a fost un moderat, nu și un timorat : el a știut întotdeauna să accepte riscurile și dezagramele fără șovăire ; de cum a pus piciorul pe pământul țării lui și pînă la sfîrșitul domniei sale, dificultățile interne și externe s'au ținut lanț : a putut fi dezamăgit, dar niciodată descărujat.

Avea, în cel mai înalt grad, simțămîntul răspunderii. La 1913, în urma hotărîrii ce o luase ca armata noastră să pătrundă în Bulgaria pentru a curma șirul războaielor balcanice, se uită într'o zi dela o fereastră la valurile mulțimii înfierbîntate care se spărgeau în fața grilajului palatului. Deodată trase perdeaua cu mîna ca și cum ar fi dorit să-și ascundă chipul celor deafară, și întorcînd spre sfetnicii, ce-l stăteau în jur, ochii săi înlăcrămați, șopti ca pentru el : *Armes Land ! Armes Land !*

Apoi explică celor prezenți cît ar fi dorit să scutească țara de vitregia unui război, mai ales că armata trebuia rezervată, cu forța intactă, pentru războiul cel mare ce avea să vie. La 1913, așa dar, Carol I vorbea, ca de o certitudine, de apropiatul război european care, pentru mulți, a căzut ca un trăsnet. Pronosticurile înțeleptului rege erau infailibile : după bătălia dela Marna 1914, comandamentul german a înțeles că războiul era pierdut pentru Puterile Centrale : a înțeles-o fiindcă Regele Carol I a spus-o ministrului austro-ungar la București ; și cînd Carol I spunea un lucru, erau prea puțini sorți să se înșele. 1) D. A. L. U.

Vizite domnești.

Dela Turnul-Severin la Craiova, tînărul Domnitor Carol a călătorit cu cai obișnuiți de poștalion. La Craiova însă, directorul Poștei a făcut rost de patru cai înaintași extrem de bine dresați și de o mare frumuseță ce apar-

1) Vezi v. Kluck, *Die Schlacht von Paris*, Epilog.

țineau boierului Poenaru. În momentul în care Vodă Carol, în vederea plecării, se arăta în virful scării, echipagiul, printr'o savantă evoluție, opri la peron : Vodă surise binevoitor : îi erau dragi caii.

Dar, vai, când alaiul porni cu Principele în caleașcă încadrată de doi ofițeri de călărași, și când mulțimea pe stradă izbucni în urale, un porc zăpăcit se ivi așa deodată dintr'o curte și se încurcă în atelaj. Înaintașii se învîrtiră atunci înspre rotași, și trăsura rămase în loc. Aclamațiile conteniră, căci toată mulțimea se ațintea la porc și la întreaga confuzie a echipajului. Craiova n'a uitat această umilință multă vreme.

Dealtfel, Craiova a mai fost, mai târziu, teatrul unei aventuri cu ocazia unei vizite domnești. În urma căsătoriei Domnitorul Carol hotărî să prezinte țării pe noua Doamnă și întreprinse o călătorie cu tovarășa sa în principalele orașe care se întrecură în a sărbători perechea domnească. La intrarea în Craiova, în locul unde Primarul avea să ofere pîne și sare, se ridică în puține zile un prea frumos Arc de Triumf de brad : era minunat Arcul, dar îi lipsea un atribut reglementar : pe panoul din dreapta trebuia așezat portretul Domnului, iar pe cel din stînga portretul Doamnei. În Craiova se găseau două tablouri, și numai două, proprii aranjamentului cerut ; dar ele se găseau la Palatul Administrativ, și nu puteau lipsi nici de acolo, cu atît mai mult cu cît ceremonia dela bariera orașului avea să fie urmată imediat de o recepție la Palatul Administrativ.

După matură chibzuință, autoritățile ajunseră la o soluție de expedient de natură a face ca o singură pereche de portrete să îndeplinească oficiul a două părechi. Se hotărî ca, la barieră, doi soldați ascunși de vederi, să ție cite un tablou atîrnat de o simplă frînghie trecut prin stilpii orizontali de sus ai Arcului și a cărei extremitate liberă va fi ținută în mînă de către soldat. După trecerea cortegiului pe sub Arc, soldații, cu băgare de samă, vor da drumul la frînghii pînă ce tablourile vor fi ajuns la pămînt, și apoi, luîndu-le sub braț, în pas alergător, pe drumul cel mai direct, utilizînd curțile și sărînd gardurile, răspunzătorii le vor înfățișa la palat înainte ca alaiul domnesc să fi ajuns acolo.

Dar pune-te cu curiozitatea soldățească, atunci, mai ales, cînd vine Domnul cu Doamna țării. Ca și cum s'ar fi înțeles de mai înainte, ambii prepuși practicaseră cite o deschizătură între crengile de brad pentru a putea privi scena pe care o vor povesti nepoților și strănepoților. Și atît de mult au admirat răcanii cele ce vedeau cu ochii că uitau neconștient să ție funiile strîns. Astfel că oficialitățile vedeau uimite cum tablourile scumpe coborau cînd unul cînd altul dealungul panourilor pentruca, printr'o opinteală parcă miraculoasă, să se așeze iarăși la locurile lor înainte de a începe iarăși straniul maneaj.

D. A. L. U.

Cum dispăre un Stat.

În ziua de 6 Aprilie, Camera Comunelor discută, pentru prima oară, chestiunea unei ocupări a Albaniei de către trupe italiene ; o complicitate a regelui Zogu, în această privință, nu părea exclusă. Răspunzînd d-lui Henderson, care pomenea de concentrări de trupe și de vase de război italiene în Adriatică, primul ministru Chamberlain declara :

«La 4 Aprilie, reprezentantul Marelui Britanii la Roma a atras atenția ministrului afacerilor străine italian asupra unor zvonuri asemuitoare cu acele